

KÉPES SZAKKÖZLŐNY A VADÁSZAT, LÖVÉSZET, HALÁSZAT ÉS HALTENYÉSZTÉS KÖRÉBŐL.

Szerkesztik: gróf ZICHY IMRE és gróf KREITH BÉLA.

Előfizetési ára: egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 70 kr. Megjelenik minden hó 1-én, 10-én és 20-án.

Levelek a „Vadász-Ujság” szerkesztőségének, **előfizetések** a kiadóhivatalnak Budapestre, fürdőuteza 4. sz. a. czimzendők.

A vadászok és lövészek tervezett szövetkezete érdekében.

(Vége.)

Hogy a vadászati törvénynek csak az özek feletti rendelkezéseit s hiányát csak ezekkel szemben vettem itt bonczkés alá, ennek oka, mert ezek képezik lakóhelyem vidékének rendes nagy vadját s így csupán ezeknek sajátosságait, szokásait, egyszóval csak ezek természetét volt alkalmam kiismerni, ezekről volt alkalmam csupán — már számos éven át — gyakorlati tapasztalatokat gyűjtenem. — Azonban, ha előveszem a vadászati törvényt, az „új vadász-törvény hiteles kiadásához függelékül” csatolt állandó „vadász-naptárt” s ezenkívül több régibb — vadászatra vonatkozó és vadismertető — művet, ezek egybevetéséből azon elméleti tapasztalatot merítem, hogy vadászati törvényünk eljárása a szarvas, dämvad és zerge vadnemekkel szemben sem lehet helyes. Ugyanis:

Mint a fentebb jelzett művekből kitűnik, a szarvasok augusztus-szeptember, a dämvadak október-novemberben üzekednek s vadászati törvényünk a szarvasbikák vadászát csak október 15-től, a dämvadbikákét pedig november 15-től július 1-ig tiltja. A szarvasbikák vadászát tehát egész üzekedési idejük alatt megengedi, a dämvadbikák vadászát pedig üzekedési idejüknek csak utolsó 15 napján tilalmazza. A szarvastehénnek 40 hét, a dämvadtehennek 8 hónap a hordideje, május végével, illetve júniusban ellenek s vadászati tilalmuk — hasonlóan az öztehénékéhez — mégis csak február 1-én kezdődik (s tart október 15-ig). A szarvastehén lövése tehát még borjasságának 5-ik, a dämtehen lövése pedig még borjasságának 4-ik hó-

napjában is megengedtetik, pedig hazánkban tudtommal e vadak sincsenek oly számmal, hogy sáska módra tennének károkat. — Hogy pedig annak, miszerint a szarvas és dämvadbika vadászati tilalma éppen akkor kezdődik, a mikor a tehéneké végződik, mi célja s általában mi értelme van? e kérdéssel megvallom sokat fordultam már — önfemen kívül — más, mélyebben gondolkojni tudó s többet tapasztalt főkhöz is, de eredménytelenül. Ep azért igen szívesen s mély köszönettel venném, ha e tekintetben gyakorlati tapasztalattal bíró szakértők részéről alapos felvilágosítást nyerhetnék.

A zergékkel szemben pedig — nézetem szerint — azt a hibát követi el a törvény, hogy a fiatalokat (gidákat) nagyon is korán, vagyis már egy hónapos korukban engedi lőni. Ugyanis: a zergék május elején ellenek s a vadászati törvény november 15-től július 1-ig tiltja vadászatkukat általánosságban — Miután e szerint nem s korkülönbség nélkül zergékre július 1-től november 15-ig vadászhatni, július 1-én, tehát az ugyanazon év május végével ellett gida legfeljebb néhány nappal idősebb egy hónaposnál és már lőhető. Tekintve, hogy hazánk felső vidékeinek díszét képező e vadnem köztudomás szerint igen csekély számban van, talán nem volna fölösleges a gidák vadászát anyjukéval együtt (mert ellövetvén ez utóbbi, a magára maradt egy hónapos kis gida legtöbbsnyire a kisebb ragadozók prédájává is lesz) egy kissé tovább, szeptember 1-ig vagy legalább augusztus 15-ig tilalmazni s e pártfogásban egyúttal az özgödölyéket is részesíteni.

A törvény jogi részénél is nyomára jöttem egy kis hibának, ellenmondásnak. Ugyanis:

A 7-ik §. a vaddisznót fővadnak, a 15-ik §. pedig kártékony állatnak mondja ki.

A 7-ik §. szerint „a fővadak által tett károk megtérítendők,“ a 9-ik §. szerint pedig a „ragadozó vagy kártékony állatok (III. fejezet, 15-ik §.) által tett károk — mivel ezek a birtokos által bármikor elpusztíthatók — meg nem téríttetnek.“

Már most kereset esetén, ha a bíró csak a 7-ik §-t veszi tekintetbe, a vaddisznó által tett károk megtérítését meg fogja ítélni, de ítélete a 9. és 15. §§. alapján meg lesz támadható, ha csak a 9. és 15-ik §§-kat veszi tekintetbe, a vaddisznó által tett károk megtérítését nem fogja megítélni, de illetve a 7-ik §. alapján lesz megtámadható, ha pedig mindhárom §-t együtt s egyszerre veszi tekintetbe, úgy zavarba jön, s hogy abból miképp menekül, az az ő dolga. — De ezenkívül pórul járhat még, olyan „se pénz, se posztó“-féle helyzetbe jöhet némely birtokos is. Az ugyanis, ki a vaddisznót a 7-ik §. alapján fővadnak tartván, azon hiszemből, miszerint kárai meg fognak téríttetni, e vad garázdálkodása ellen óvintézkedéseket nem tesz t. i. azt sem nem lövi, sem nem löveti és kártérítési keresetével a 9. és 15-ik §§. alapján, esetleg minden fórumon elutasítatik.

Miután véleményem szerint a vaddisznó a legkártékonyabb állatok egyike, a törvénynek fenvázolt ellenmondása igen könnyen, s az által volna megszüntetendő, hogy a 7. §-ból ezen szó: „vaddisznó“ egyszerűen kihagyatnék.

Végül, hogy az általam felhozottakra esetleg megjelenendő s netán csak az alábbira alapított ellenvetésekre már eleve is feleljek, meg kell jegyezmem, hogy összehasonlítás folytán azon hithez jutottam: miszerint úgy látszik szóban forgó törvényünk, különösen vadászati tilalmai, a szomszédos külföld törvényeiből kölesönözvék, onnan lettek kivéve; ebből azonban — nézetem szerint — egyáltalában nem következtethet az, hogy e szerint helyesek is; mert a mi — feltéve a rendes vadállományt — ott is rossz, — az európai égalji viszonyok kevés különbözet melletti hasonlóságánál fogva, — ugyanazon vadnemekre nézve, pláne csekély vadállományunk mellett, — rossz marad az nálunk is.

Hogy azonban soká már ne maradjon, — eltekintve állandó fontosságától — ezért óhajtom én egyrészt „a vadászok és lövészek országos szövetkezetének“ létesülését. S ha ezen óhajom netán meggyőződik, hogy azért ama rossz örökre mégsem maradhat fenn, arról — az emberi élet

rövidségénél fogva, bár gyenge vigaszul, de mégis — biztosít az; mert: „Nihil diuturnum est, cui non subest ratio.“

A második teendő-sorozatra vonatkozólag legközelebb. Miskolcz, 1880. február 22-én.

—y—ő

Vadász-naptár márczius hóra.

(Folyt. és vége).

Az erdei szalonka az időjáráshoz képest, márczius közepétől ápril első harmadáig huz. — A kimélőbb vadász az esteli lesállással is beéri, míg a kiméletlenebb a kerestetést, sőt hajtást is segélyül veszi. — Így aztán nem csoda, ha az erdei szalonka egyre ritkábbá válik.

A hó vége felé meg lehet kezdeni a bibicz- és szárcsatozás keresését, s ha kis tavaknál szárcsák telepednének meg, el kell őket löni, hogy inkább kacsapár szokjék oda, mert a két madár nem igen fér össze.

Vadludat, kacsát, darvat és kócsagot is lehet még löni.

E hó vége felé, ha szép és csendes az idő, vízi- vagy sárszalonkákra jó, és nem szeles vízlával, irigylendő multság válik.

Az agártenyésztő, ha a szukat novemberben nem párosítja, párosítsa most, hogy az agarászati időben ismét, vagy még használható legyen.

A fiatal vizslák idomítását meg kell kezdeni.

Vadas kertekben és nagyobb vadállományu erdőségekben az agancsokat keresse a pagony-ór.

Ha az idő csendes, a bagolykunyhóban dél felé megjelenhetni, varjak, csókák, sőt mindenféle más ragadozók is derűre borúra járván a vidéket, könnyen elejthetők.

Ha fáczánkertünket gyarapítani akarjuk, tojást most kell rendelni; a tojásokat hacsak lehet gyalog, azaz hátton, ha lehetetlen másképp, szekéren igen csendesen hozatni, a hosszas ut daczára 70, sőt 80 pctje fog kikelni, holott vasuton hozva 70 pent fog elveszni — experto crede Roberto.

A tenyész-fácánjérezék és foglyok — szabadba bocsátandók márczius közepe táján, — a felesleg himek letollaztatnak (abiedern).

TÁRCZA.

Egy öreg szalonkavadász élményei.

(Folytatás).

Az ismeretes deák közmondás: „Optima lingua caro, pessima lingua caro“ a szalonkára is alkalmazható, t. i. nem húzára, hanem lövésére, a mennyiben ez a legkönnyebb és a legnehezebb. Vegyünk példákat:

Gyönyörű csendes késő márcziusi est; ott állunk a vágás mellett, meglehetősen nyílt kilátással a vidékre, honnan a szalonkák húznak, de mégis eléggé elfedve, hogy a jövő már messziről meg ne láthasson minket vagy vizslánkat, mely nyugodtan ül előttünk s jobb hallása levén, mint nekünk, távolról meghallja a szalonka makogását, fejét rögtön azon irányba fordítja, füleit hegyezi — s ime most már mi is halljuk a közeledő makogást, rögtön reá megjelen a szalonka, oly egyaránt lassú reptüléssel húzva, hogy

kapanyél és nem puska való annak a kezébe, a ki elhibázza.

Ellenben hideg, szeles időben, midőn egész tisztáson kell felállanunk, mert másutt az alacsony bokrok fölött vilámsebesen elcsapó szalonkát alig egy másodpercire láthatók: ily estén a snepf nem jelenti jöttét makogással, hanem úgyszólván váratlanul, némán suhan és tűnik el gyorsan, s ekkor legény a talpán, ki ellövi, mert bizonyosságát adja annak, hogy ért a kapvalövéshez s bír a szükséges határozottsággal és gyakorlott szemmértékkel.

Egész életemben mindig egyedül szerettem szalonkalesre járni, sőt fiatal koromban kutyát se vittem magammal, leginkább azért, mert Feldman májfoltos fehér cseh vizsla volt s a fehér alapszint messziről meglátván a szalonkák, hirtelen megfordultak. A tapasztalás azonban megtanított, hogy az erre való vizsla nélkülözhetlen, mert vajmi sokszor megesik, hogy csak szárnyaljuk a madarat s ilyenkor minden pillanat drága; a kutyának rögtön a mint leesett utána kell mennie, hogy ideje ne maradjon elmászni és elbújni. — E végre később mindig volt egészen májszínű vagy fekete kutyám; különösen egy Caro nevű vakengedelmességű vizslám volt a leseken megbecsülhetlen; az okos állat meg se mocczant mellőlem a lövés előtt, de alig dördült ez el s ő már

Erdészeti teendők márczius hóra.

Erdőhasználat. A vetényvágások, valamint a gyéritések bevégeztetnek. Épületi- és szerszámfa a nedvkeringés megindulása után nem vágatik. A tarvágatokban tüzi- és szénégetésre való fát még lehet vágni. A sarjerdők vágása szorgalmasan folytattatik, hogy az a nedvkeringés beálltaig be legyen végezve, kivéven azon tölgy-sarjerdőket, melyekből eserkérget akarunk nyerni, mert ezekben a könnyű szántás végett épen azt kell bevárni. A sarjerdő vágásánál, ha erőteljes sarjakat akarunk nyerni, főképen arra kell figyelni, hogy a gesztek lehető mélyen, harántékosan és éles fejszével vágassanak le. A csupgesztek botolása végződik. A festők és kalaposok számára az egértönkök hánthatnak. A tuskó-irtás megfelelő talajon eszközöltetik. A szénégetés kezdődik az erdőkben. A zsindelekészítés tovább folytattatik. Abroneskarók, fonó- és guzsvesszők vágatnak. A teknő-csinálók is dolgozhatnak már. A fenyvesekben a gyanta-kaparás is megkezdődik. A hegységek völgyeiben az uszapatakokhoz ergetyűkön csusztatott, ott felhasogatott ölbé rakott, usztatásra szánt fának átvétele eszközözendő. A fűrészmalmok a jó vizet használva szorgalmasan dolgoznak.

Fa-szállítás. A lapályos erdők vetény-vágataiból minden vágott fa kihordatik. A hegységeken e hónap vége felé az olvadó hó vize által duzzasztott uszapatakok árvain a hasábfá-usztatás megkezdetik és egész erélyességgel üzetik, nehogy a víz hasztalanul, és néha váratlan rövid idő alatt hirtelen lefolyván, az usztatás fennakadjon és a fa fekke maradjon. A talpakat és tutajokat is készen kell tartani a nagyobb folyók partjain, hogy azokat kedvező vizálás mellett utnak lehessen indítani.

Értés. Az erdei- és veresfenyő-tobozok szedése még egy ideig, a míg azok a magot nem hullatják, valamint ezen tobzok pirkálása mag-aszalókban vagy meleg szobákban folytattatik; a napon való megpirkálás pedig a hónap végén verőfényes napokon elejét veheti. A vetényezésekre a talajt felkarczolás és kapálás által kell elkészíteni. A tölgy- és bikkmakkot, valamint a gyertyánkőrís-, nyír- és egérmagot, ha a tavasz nyílik, el lehet vetni. A vetény- és plántatércsekben a földet mélyen fel kell ásni, a fagy által kiemelt plántákat le kell nyomkodni. A kiültetésre szánt lombplántákat a veténytércsekben kiemelni, rendeltetésük helyére hordani és elültetni kell. Fűz- és nyárfákról

dugványok és dugványkarók vágatnak és a kijelölt helyekre dugatnak. Kedvező időjárás mellett e hó végén a túlevelű plánták ültetését is meg lehet kezdeni. A futóhomok megkötése körüli munka, valamint a homokbuczkák beültetése javában folytak.

Erdővédelem. Különösen a rúdgesztesekre kell felügyelni, melyek a kerítésnek való fa miatt a lopásnak tavaszszal leginkább ki vannak téve. Az erdőgyulások most a leggyakoribbak, azért ügyelni kell, hogy a favágók vagy pásztorok tüzet az erdőben ne rakjanak. A juhok és marhák legeltetését a sarjányokban hasonlóul meg kell tiltani. A hol az erdők nincsenek körülárkolva, vigyázni kell, nehogy a szomszéd a mesgyén túl szántva határpörlekedésre adjon okot. A fenyő-pohok (*Phalaena Bombyx pini*) hernyói és a fenyves-gurdacs (*Phalaena noctua piniperda*), meg a fenyves-fidőcz (*Phalaena geometra piniaria*) bábjaikat mint az előbbi hónapokban pusztítani kell. Az erdei fenyőültetvényekben a fenyő- és jegyes-szurkocsra (*curculio pini et notatus*) szorgosan figyelni kell, s ha nagyobb mennyiségben mutatkoznak, nyers lúcz- és erdei fenyőkérget kell kisebb darabokban, hánccsal lefelé a téren szétrakni és az alágyült szurkocsokat korán reggelenként szedetni; ha pedig beteg plánták mutatkoznak, azokat ki kell huzni és a gyöktörzsben levő szurkocsokkal együtt elégetni.

A meleg napok beálltaival a lúcz fenyő erdőkben a bettőző szű (*Bostrichus typographus*) már ki kezd röpiülni, azért a hol ennek jelei nagyobb mérvben mutatkoznak, idején lesz azon gesztek, melyeken röpiukak és abból hulló fapor mutatkozik, kivágnak s az erdőből rögtön kitakarítani, nemkülönbön csalgesztek is elejtetni.

Virágzás. E hónapban virágzik a rezgő nyárfa (*Populus tremula*), a fekete nyárfa (*Populus nigra*), a fehér nyárfa (*Populus alba*), a kecske-fűz (*Salix caprea*), a csőrege fűz (*Salix fragilis*), a kötő-fűz (*Salix viminalis*), a gyalogfenyő-boróka (*Juniperus communis*), a fürtös bodza (*Sambucus racemosa*), a mogyorófa (*Coryllus avellana*), a farkas boroszlány (*Daphne mezereum*), a hamvas és mezgés éger (*Alnus incana et glutinosa*), végre a köz-szilfa (*Ulmus campestris*).

a lehulló madár elébe sietett és ezt nem egyszer kapta el, mielőtt a földre eshetett volna; a szárnyaltat pedig pontosan felkereste és elhozta.

Távol attól, hogy magamat tekintély gyanánt feltolni akarjam, én itt csak azon tapasztalásaimat sorolom fel, melyeknek köszönhetem, hogy évek hosszú során át lesen tett lövéseim közül átlag véve huszonhatra esett egy hibázás. Meglehet, hogy sok olyat fogok elmondani, mit mások is csak oly jól tudnak, mint magam, vagy a mit tán mások már jobban megírtak; de az is lehet, hogy egynémely tanácsomnak lesz a ki hasznát lássa.

Harminczkét éven át mindig egycsővű fegyverből lőttem, s csakis 1834-ben, midőn unokaöcsémet diáknak vittem fel Pestre, vettem magamnak egy percussióos duplát az öreg Kirnernél. — A mai fiatalság kezében duplapuskával született és nőtt fel s rendszeren azon bizalommal lő, hogy ha a balcsővel el is hibázza vadját, majd utánapörköl a másikkal; én azonban megszoktam volt a gondolatot, hogy csak egy lövésem van, s ezért a szalonkát mindig a legkedvezőbb helyzetre várom, legkedvezőbb helyzet pedig az, ha a snepfet szépen elhagyjuk húzni magunk előtt s utána lövünk. A rézsút, de főkép a hátulról tett lövés a legbiztosabb. — E szabály alól csak akkor tesztek kivételt, ha két szalonka üze-

kedve húz felém; ez esetben már 35 lépésnyiről is eleibük lövök oly czélből, hogy a széthordott seréttel mind a kettőt érjem, a mi nekem csakugyan sikerült is. Ha pedig az egyik oly távolról követi a másikat, hogy mindkettőnek lekapására nincs kilátás: akkor mindig az elsőre kell löni, de ha már homályosodni kezd, akkor jobb a hátulsót venni czélba, mert rendszeren ez a hím, s ez, ha az első (a nőtényt löttük le, azt hiszi, hogy párja csak élelmet keresni vagy nősztvágyból vágódott le s gyakran egész a földig utána csap le, s mire újra felemelkedve látható lesz, már nem lehetünk reá. Ha ellenben a hátulsót löttük, az első vagy éppen nem látta a lövést, s ez esetben nyugodtan tovább húz, vagy ha látta a tüzelést, kissé meglíbben; de a gyakorlott vadásznak minden esetre van még ideje hátulról löni utána.

Mondanom se kellene, mert ezt minden vadász ösztönszerűleg teszi, hogy arezcal mindig azon iránynak forduljunk, honnan a szalonkák rendszeren húznak. Mihelyt azonban annyira bealkonyodott, hogy a fák közt szürke fátyol kezd lebegni: akkor a szemmérték nagyon csal s a madarat többnyire közelebbnek tartjuk, mint a mennyire valóban van. Ennél fogva ekkor keletnek, mint a merre leg-sötétebb a láthatár, nézzünk, onnan várjuk a szalonkát, s mielőtt ez elhúzna előttünk, hirtelen forduljunk meg és

Obrok, a medvevadász.

(Rajz.)

Irta: Sacher Masoch.

Mikolaj Obrok a galicziai Kárpátokban a leghíresebb medve-vadász volt. A huzulok, hegységünk ruthén lakosai, szép erőteljes nép hirében állanak. Valamennyi éber szellemű, szabadságra vágyó és harcziás természetű. A jobbágyság idejében sokan közülök vakmerő haramiák voltak.

Ilyen férfiú volt Mikolaj Obrok is, de mint annyi más társa később, a jobbágyság megszüntetése után, békeséggel visszatért a házi tűzhelyhez s szenvedélyes vadász lón. Puskája sohasem pihent. A huzul oly szenvedélyesen szereti a puskáját, mint akár a menyasszonyát, azért szívesen fölcsap katonának is. Mint a kozák, ő is vidáman megy a háborúba, s büszkén kiáltja: „Te Mars i ten, nagy vitéz, légy velünk!”

En Obrokkal úgy ismerkedtem meg, hogy megakartam tanulni tőle a medvevadászatot. Háza valóságos huzul-ház volt. Nagy fa-törzsből volt összeállítva, erős födelét kövek boríták, köröskörül széles, eleven sövény zöldelt s az egész kis gazdaság oly tiszta és rendes volt, mint vasárnapokon szokott lenni. — Obrok egy nagy szobában fogadott, melynek padozatát és butorait csak nemrég surlták meg. A nagy zöld kályha előtt szürke vadászkutya feküdt, az ablakokban tengeliczék röpdöstek s a szobában egy szárnyametszett varju ugrándozott.

Az egykori hajdamak inkább valami ó-testamentomi patriarchához, mint útonállóhoz hasonlított. Magas, erőteljes alkata, komoly arca, okos szemei egyaránt imponáltak. — Ajkai körül jóakaró mosoly játszott; hosszú, fehér bajusza s lebegő ősz haja tiszteletet parancsoltak.

Obrok kezét nyujtá, helyet mutatott, hová leüljek, s

lőjjünk utána. Az ok nagyon természetes: nyugot felé legvilágosabb a láthatár s a keleti homályhoz szokott szem innen nyugot felé tekintve tisztábban fog látni, mint ha folyást a világos pont felé nézett volna.

A szalonkának nagyon gyenge élete van; egyetlen szem 8-as, sőt 10-es serét is elegendő elejtésére; esti lesnél azonban mindenesetre jobb a nagyobb serét, mert ez gyorsabban és biztosabban vág s az esti homályban kívánatos, hogy a madár azonnal holtan essék le s ne csak szárnyaltan vágódjék a bokrok közé, hol aztán gyorsan fut és menekszik. Azt egyébiránt, teste melyik részét találtuk, már a levegőben lehet rajta ismerni.

Ha a lövés után szárnyait testére szedi s egyet bakáz, akkor holtan vagy halálosan érve esik le.

Ha mind a két czombját és lábát lebocsátja: hátgerinczét érte a serét, s ha nem is hull le azonnal, nem messze megy s többé nem kél fel.

Ha röptét félbeszakítva felemelkedik, párszor körben forog s csak úgy esik le: fejét, szemét vagy csőrjét surolta a serét; ha csőrje van erősen sértve, akkor néha bódultan rögtön leesik, de a vadász vagy a vizsla közeledésére ismét szárnyra kel és tovább megy.

A SZALONKA-LES.

miután kis pipáját megtömté, ép oly szerényen, mint öntudatosan válaszolt kérdéseimre.

— A medve, édes uram — mondá, miközben nagy szürke szemeit reám szegzé — távolról sem oly veszedelmes, mint általában hiszik. Ellenkezőleg, természetből fogva jámbor állat és sem embert, sem állatot nem bánt, ha nincs rá kényszerítve. Csupán az éhség az, mely arra bírja, hogy préda után járjon; ilyenkor aztán megmutatja, ha kell, mily alattomos és bátor. A farkas hozzá képest valóságos gyáva, mert kelepezébe kerülve, botokkal agyonvereti magát, a nélkül, hogy védelemre kelne.

Azért olyan gyors is, mely körülmény otromba testével komikus ellentétet képez. A legjobban vágató lovat is utoléri. Az ember egyáltalán nem menekülhet el előle, ha futásról van szó, vagy ha fára akar mászni. A medve roppant ügyesen kuszik föl a fára, akár oly gyorsan, mint egy madár, elbiheti uram!

De mint már mondám, a küzdelem elől szívesen kitér. Ha nem szükséges: senkit sem támad meg. A medve, ugyszólván, isten legóvatosabb teremtménye. A legkisebb nesz elriasztja. Ha valami zajt hall, úgy tesz, mint a kutya; fejét fölemeli, maga körül néz s fülhegyezve figyel. Majd orrával szimatol s apró ugrándozásokkal tova iramodik. Azután újra megállapodik, ismét figyel, s végül arra veszi útját, a honnan semmi veszélyt nem sejt.

A medve sohase ízlelné meg a vért, ha mindig elegendő gyökeret találna. Különösen szereti a kukoriczát, makkot, vadalmát és vadvadkörtét, különféle bogyót s a gyümölcs valóságos nyalánkság számára. Mindenekfölött azonban a mézet s a málnát kedveli. Csak a mikor kényszerítve van rá, akkor támad meg valami állatot, máskülön-

Ha rézsút és röpködve esik le, szárnyalva van s ekkor a vizsla rögtön utána menjen ám, nehogy térelőnyt nyerve, megmeneküljön.

Ha a lövés kissé alant ment s mind a két lábát kissé sérté: nem húz tovább s a ponton, hova leesett, megfogható.

Ha a magasan repülő szalonka egyszerre lefelé hanyatlik, s bizonyos reszketeg mozdulatokkal és szárnyainak feszes tartásával hull egy darabig, de azután tovább repül; ez annak a jele, hogy vagy egyik lábát, vagy hátulját érte a serét. — Ez esetben még pár száz lépésnyire is elmegy s aztán csendesen ereszkedik le. — A türelmetlen heves vadász vagy azonnal, vagy a les végével utána megy s többnyire rossz eredménnyel, mert a sebzett madár az alacsony bokrok közt tova repdes s jó lövésre nincs alkalom; míg a nyugodt és megfontoló vadász másnap reggelre hagyja felkeresését s tiz eset közül kilenczben ott találja, hol a mult este levágódott — vagy holtan, vagy végéhez közel, sőt ha még felkelne is, nappali világosság-nál több reménye lehet a sikeres lövéshez.

ben békés, sőt más állatok s az emberek társaságát is fölkeresi. Elmegy a juhok s a szarvasmarhák közé, a nélkül, hogy valamelyiket bántaná s nem ritkán a pásztorok tűzéhez is közeledik, leül közelébe, mintha meghitták volna, s fülhegyezve hallgatja, ha valami történetet elbeszélnek. A pásztorok nyáron nem félnek tőle s nem is bántják; mert tudják, hogy ez a legokosabb. Néha sapkájukat is leveszik előtte s a furcsa vendéget, mint valami jó barátot üdvözlök.

Karácsony után talpa megvedlik; ilyenkor nem mehet messzire, a nélkül, hogy meg ne sebesülne. Azért barlangjában húzza meg magát, lombbal s apró ágakkal takarózik, s gyökeret vagy mohot eszik, s talpát szopja. Míg fiatal, igen könnyen szelidíthető, s minthogy a zenét szereti, könnyen tánczolni is tanul, a vén medvék ellenben nagyon makranczosak. A medvének mindig csak egy párja van. Őszkor választja, s hat hónapra rá egy, két, sőt három kölyökkel szaporodik a medve-család. A fiamedve eleinte aránytalanul nagyon apró; de hamar megnő. A medveszülők rendkívül szeretik bocsáikat.

A mikor rabolni kezd a medve, eleinte csak apró állatokat, juhokat vagy kecskéket ragad el; később azonban marhákra és lovakra is sort kerít. A pásztorok nem riasztják vissza; de puszkáiknak s ebeiknek kitér, mert nem szeret kellő ok nélkül veszélybe menni. A kutyákat gyakran kijátsza. Karmai közé mohot vesz s a szél ellen megy. Ekkép éjjel egész halkán közeledik a juhakolhoz, s ha megragad egy bárányt, azt mint a vadász, vállára veti s úgy iramodik, hogy a leggyorsabb paripával sem érhető utól. A szarvasmarha már messziről érzi közeledését s felbőg, azért a pásztorok gyakran segítségére is sietnek. Még óvatosabbak a lovak; ezek rögtön horkolni kezdenek, mihelyt a medvét közeledni érzik, miért ritkábban is esnek áldozatul.

Ha azonban egy ily szegény állatot hatalmába keríthet, igen eredeti módon jár el a medve. Ráugrik a ló hátára, az egyik talpával előre hajtja, a többivel belékapaszkodik s ekkép hajszolja tova, míg végre a sűrűben valahol ló és lovas összeroskad.

Ellenben arról még senki sem hallott, hogy a medve embert támadott volna meg. Sokkal óvatosabb, semhogy ezt tenné. Mihelyt lövést hall: már fut. Legveszedelmesebb még, ha fiai vannak. Ha azonban őt támadja vagy sebesíti meg az ember: akkor menten eszt veszti. Apró fákat gyökerestől kitép s azzal hadonáz maga körül, vagy követ dob emberre és állatra, miközben dühtől tájékozva morog és ordít.

Különös esete volt egy pásztornak. Egy poloninán (fennsík a Kárpátokon) a maczkó bárányt akart csenni. A juhász rátámadt, de a medve megragadja őt s magával czipeli. Útközben nagy meredélyhez ér, mely alatt a hegyi csörgő folyt s keskeny bürűjét egy fatörzs képezte. A medve nem mert azon átmenni, hanem leült, hogy megfontolja mitévő legyen. Végre leteszi a juhászt s átmegegy: úgy látszik azért, hogy először magában próbálja meg az átmenetelt s csak aztán vigye át a juhászt. Ez azonban halálos félelméből föleszmél, a fatörzset a mélységbe veti s szerencsésen elmenekül.

Az is sajátos eset volt, midőn egy Haryniawába való asszony egy medvével találkozott. A nő az erdőben málnát szedett. A málna illata oda csalta a medvét s a nő nem kevésse meg volt lepelve, midőn egy fatörzs mögül hirtelen csak előbukkant a maczkó. Az asszony azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem kosarával orron ütötte az alkalmatlan vendéget, mire az futásnak eredt.

Ezek pedig nem adomák, hanem valósággal megtörtént dolgok; mindenki tudja azokat itt a Kárpátokban.

De ön, kedves uram, bizonyára a medvevadászatról akar egyetmást hallani. Nagy különbség azonban: valjon

nagy vadászatot rendeznek-e, vagy ügyes ember meg vadászni.

A nagy medvevadászatok, őszintén szólva, nem valami veszélyesek. Rendesen hajtók működnek közre s kutyák is segítenek. A vadász szuronyos vagy kettős puszkával s azonkívül széles, hosszú késsel van fölfegyverkezve. Az urak pedig két vagy több vadász-legénynyel jelennek meg. Mi baj is történhet ilyenkor? Az ágak recsegése árulja a medve közeledését; de addig igyekszik menekülni, a meddig bír. Ha megsebesül, dühvel védelmezi magát. A kutyákat, ha közelednek hozzá, jobbra-balra leveri vagy megfojtja azokat. A ki először lövi meg, arra soha sem támad, de ha sebe égetni kezdi: fölágaskodik s a legközelebbi vadászra rohan. Ha megkiméli a golyót, még hátra van a szurony, vagy a vadászkés. Az elhatározott ember nem is hibázhat. Néha azonban szerencsétlenségek fordulnak elő.

Igy történt egy ízben, hogy Dzieduszicki gróf nem találta jól a medvét; ez rátámadt és a földre tiporta. Öreg vadász-legénye kérdé:

— Lőjtek?

— Lőj! — mondá a gróf.

Egy dördülés s a medve holtan rogyott a grófra. — Mindez egy pillanat műve volt. A gróf gazdagon megajándékozta a vén vadászt s élete fogytaig házájánál tartotta.

— De mikép lövi ön a medvét? — kérdém végül.

— Csak úgy, mint a többi huzul.

— Azt mondták nekem, hogy ön az utóbbi nyolcz év alatt egymaga kilencz medvét ejtett el.

— Ugy van.

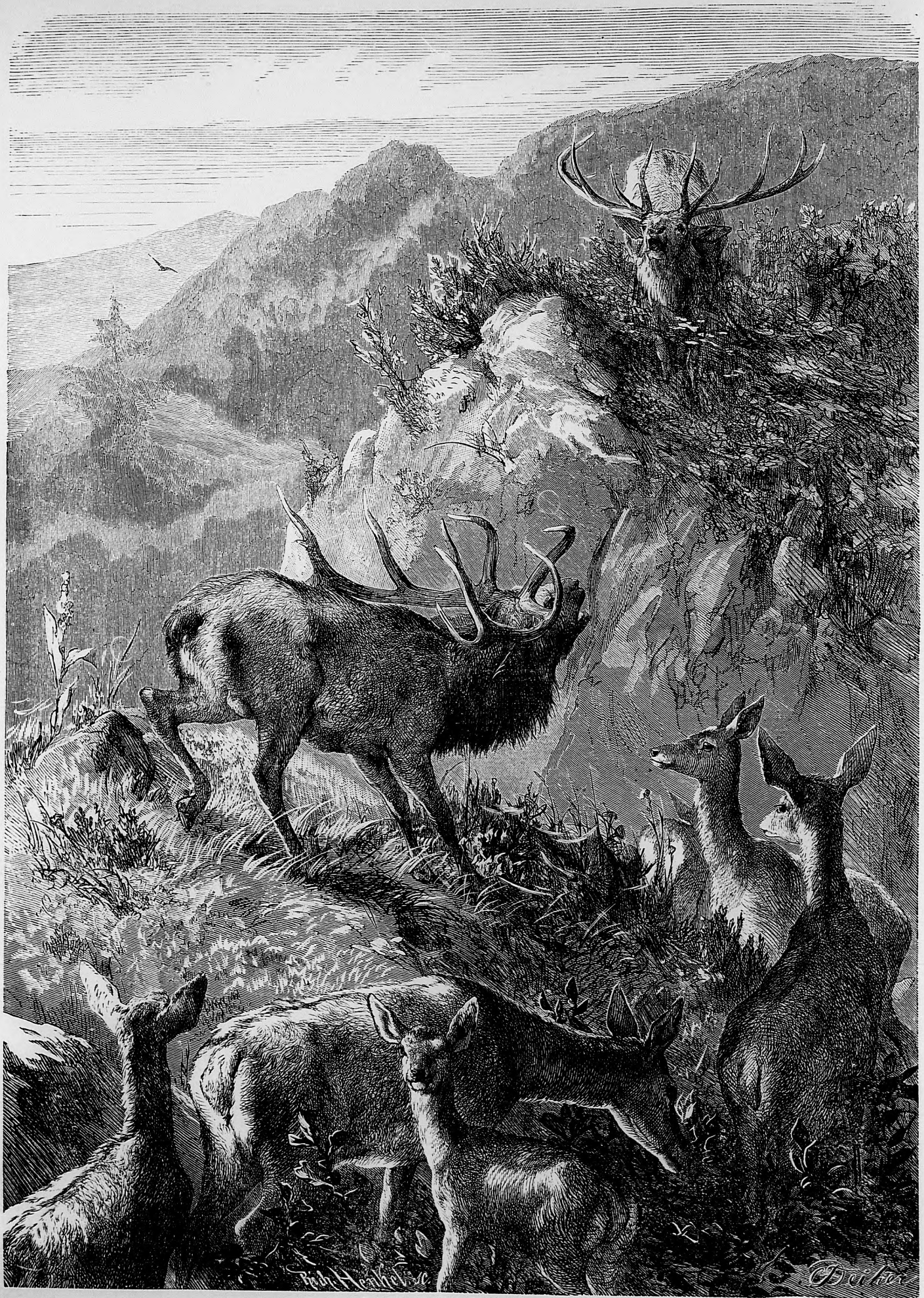
— S mikép? beszélje el nekem, nagyon kérem önt.

— Ezer örömmel. Én magam igen keveset fáradok; fő segítségem maga az isten. Ha hallok, hogy valahol egy medve megtámadta a nyáját, a legnagyobb elővigyázattal rálesek, míg tartózkodási helyét kipuhatolom s küsmerem rendes útját. Aztán két golyót fogok, mindegyikre egy keresztet metszek s a szent-mise alatt a szentelt-viztartóba teszem. Ugyanakkor meg is gyóuk, urvacora elé is járulok, egész éjjel imádkozom, még pedig térden állva, s végül áldást kérek a paptól. Mert hát nem is tréfa az kérem, ha csupán egy lövés áll rendelkezésünkre. Mind a két golyót beleteszem a csőbe s Isten segítségével utra kelek s meglesem a medvét ott, a merre jönnie kell. S valóban jön is. Az ágak recsegnek, én keresztet vetek, s ha tiz lépésnyire van tőlem, ráivalgok.

A medve fölágaskodik. Én a mellén levő fehér foltra czélzok, ott van a szive, és — mind e mai napig egyetlen egyszer sem hibáztam.

Vadászati hírek.

— **Udvari vadászat** volt e napokban kedvező tavaszi idő mellett Lundenburg közelében, Puschanek faluban, melyben a királyon és Thurn Taxis hercegen kívül mintegy harmincz férfi és öt hölgy vett részt. A vendégek közt voltak gróf Eszterházy Miklós, Eszterházy és Auersperg hercegek, Andrássy Gabriella és Andrássy Irma comtessek, Stockau gróf nejével, Berghes herceg, Kinsky Rudolf és Brechtold grófok, Larisch gróf nejével, Hunyady Kálmán és Zichy grófok, továbbá Baltazzi Arisztid, Burg báró, Vetsera báróné, Van Son és neje, Dreher és még mások. Puschaneknél eleresztették a szarvast, melyet a pocsolyákon és vitzócsákon keresztül hasztalanul üldöztek. 1 óra 35 percznyi run után vége volt a vadászatnak és a vadászok egy része Gűdingből, más része Neudorfból indult vissza Bécsbe. A legközelebbi par-force vadászatot 6-án tartják.

— **A hatvani sport-egyesület**, melyről már a múlt számban szoltunk, febr. 29-én megalakult Hatvanban. A rövid idő alatt 160 tagra felszaporodott társaságnak jóformán fele megjelent, oly nagy volt az érdekeltség. E jeles társulat létrehozása körül b. Podmaniczky Géza és Sárkány J. F. uraknak van legtöbb érdemük. A tanácskozás vezetésére felkért b. Podmaniczky elnöke alatt az egyleti alapszabály-tervezet olvastatott fel, s csekély változtatással elfogadtatott. Előbb azonban a székhely miatt Pest és Hatvan közt élénk eszmecsere fejlődött ki; azonban az általános bizalmat élvező elnök tapintatos eljárása, továbbá I. I., B. I. és E. F. K. urak közvetítéseire a pestiek legnagyobb része is végre kibékült az eszmével, bár némelyek által — némi stratégiai megkerüléssel — újra szóba hozatott ez, azon indítvány alakjában: hogy alakuljon a társaság, mint orsz. egyesület. A kilátás csodogató volt; azonban anélkül, hogy ez eszméktől a társaság elidegenkednék: több ideig tartó élénk debatte után elvetette azt, s kinyilvánította, miszerint szükséges, hogy az Egyesület először maga alakuljon meg, s a maga ügyeit hozza rendbe. Az alapszabályok megvitatása után következett a tisztii választás. Elnöknek közfelkiáltással b. Podmaniczky Géza választott meg, alelnöknek Isaak István és Keleti Károly urak 29 és 27 szavazattal, több kevesebb szavazatot kaptak még Eöry Farkas Kálmán, Bárczy István stb. A sport különböző ágainak művelésére albizottságok nevezettek ki, melyek közül legfontosabbaknak tartjuk a gömb- és czéllövészeti intézőséget, tagjai: Sárkány J. F., Kégl István, Keleti Károly, Kirner József, Ivánka Oszkár, Szentkirályi Albert, Kazy Lázár, továbbá a vizslaszat és ebtörzskönyvezésre, ebkiállításra választott nagyobb bizottság, mely Hanvay Zoltán, Tormay Béla, Beniczky Ádám, ifj. Fáy Béla, Bárczy István, Tankó János, Henczl Richard urakból áll, s melynek feladata lesz azt tovább fejleszteni. Az ezek után következett kedélyes ebéd adta a legtöbb alkalmat az egyesület czéljainak megbeszélésére s az ellentétes nézetek kiegyenlítésére. Mig végre megzendült az aszodi cigányok nótája, s közbe egy pár sikerült felköszöntés, melyek sorát az elnök nyitá meg. Ebéd után a közeli rétségen Karpheles úr ménését jártatták. A rét más részén gömblovész volt, nagy érdekeltség közt. Szabályos szép lövéssel kitűntek gr. Westphalen, b. Podmaniczky Géza, Tömöry úr és ifj. Fáy Béla. Legjobban lőtt Zmeskal Zoltán úr, ki 5 gömb közül 4-et talált s megnyerte a szűzek díját: egy ezüst lovat.

— **Az első szalonkák** egy vadász e hó 2-án látta a budai Lipótmezőn. De e napon más helyütt is megjelentek a szalonkák, így Zalában láttak néhányat szórványosan.

— **Ritka vadkan.** Buczacz községben (Gallicziában) egy vaddisznó közelebb számos embert megtámadt s azokat meg is sebesítette. Egy zsendár rálőtt a vadra, de nem találta jól; a vadkan megfordult s a zsendárnak rohant. Ez eldobta puskáját és szuronnyal védelmezte magát. Az állat azonban a földre tiporta s összemarta. Egy parasztember ekkor baltát vetett a vadkanra; a balta megakadt az állat testében s csak a községen kívül roskadt össze. Mikor fölvták a vadkant, husz golyót találtak benne. (?)

— **Kutyakiállítás Bécsben.** A Gartenbau-Gesellschaft termeiben e hó 28-án kutyakiállítás lesz, mely négy napig fog tartani. Kiállítható minden fajta kutya, ha „egyéni” alkalmas. A kiállítást felett egy felvételi jury határoz, felelősség nincs. Lesz öt értékes tiszteletdíj, tíz nagy, tíz kis ezüst, tíz bronzérem és elismerő okiratok. A bejelentések márcz. 15-ig a práter-utcai 25. számú házban fogadtatnak el. A kiállításnak két főosztálya lesz, az elsőben a vadászkutyák, a másodikban pedig a más egyéb czélra használt kutyák állíttatnak ki.

— **Komondor, mint vadász.** Egy nem vadász úri embert a napokban nagy szerencse ért, ha ugyan szerencsének mondhatni, hogy valaki minden fáradság nélkül nyúl-

pecsenyére tehet szert. — A szerencse úgy akadt meg, hogy az országuton haladva kocsin, észrevette, hogy egy jó hűs-ban lévő komondor (talán nyúlhúson hizott meg) a legerősebb vadászszenvedélyvel üzött egy ártatlan nyulat, mely talán tréfára vette az üldözését, mert bár az általános vadászati tilalom febr. 1-jével életbelépett, nem nagyon akart vagy tudott a komondor előtt haladni, mely körülménynek azután azon szomorú következménye lett, hogy a praktikus vadász-komondornak sikerült a vadászati tilalom daczára elfognia áldozatát. Rövid volt azonban öröme, mert az utas úri ember — épen közelében ejtve el a nyúl — jobbnak találta a pecsenyét magának megtartani, mint odaengedni a komondornak, mely különben is naponta tehet szert hasonló pecsenyére. — Ezzel kapcsolatban nem lesz felesleges felemlíteni, hogy az 1872. évi VI. t. cz. régen életbelépett, mégis legkevesebb gond fordított arra, hogy e törvény 18. §. megtartassék; mit bizonyít az, hogy a vadászterületen tilos és nem tilos időben egyaránt látni bár kutyát eleget, de annál kevesebb olyat, mely koloncaczal volna ellátva. — Kétségtelen, hogy a vadállományban legtöbb kárt tesznek a tanyai kolonc nélküli kutyák, különösen tavasszal, mikor a fiatal vadakat az ebek könnyen elfoghatják. Nemcsak mert a törvény rendeli, de azon indokból is, mert a vadak ily módon pusztítása nemzetgazdasági szempontból is káros. Az illetékes közegek figyelmét ezen körülményre felkeltetni nem felesleges, mert nagyon ideje lenne, hogy a vadászterületek megtisztíttassanak a kolonc nélküli ebektől.

— **A Székesfehérvár és V. irja**, hogy Sóstón márczius közepétől szárcsa- és vadréce-vadászatok fognak rendeztetni, három egymásután következő csütörtökön. E vadászatokon azok, kik az őszi vadászathoz engedély kártyát váltottak, díj nélkül vadászhatnak; az ujonnan belépők pedig 60 krt tartoznak fizetni.

— **A vadászati jegyek és a fegyveradó** leszállítása tárgyában a képviselőház társalgó-termében tegnapelőtt számos képviselő értekezletet tartott, melyben elhatároztatott, hogy egy küldöttség menesztessék a pénzügyminiszterhez mely megnyerni igyekezzék a minisztert az ügy pártolásának, miután ezen intézkedés által a kincstár eddigi jövedelme ez uton még valószínűleg szaporíthatatnak. A küldöttség tagjaivá: Tibád Antal, Szalay Imre és Gyurgyik Gyula választattak. Az értekezleten igen élénk vita tárgyát képezte a leszállítás mérve. A többség a jegyekre nézve 5 frtban, a fegyverekre nézve pedig 1 frtban állapodott meg. — A fegyveradó-leszállításra vonatkozólag, Szapáry pénzügyminiszter kijelentette a képviselők értekezlete által kiküldött bizottság tagjainak, hogy nem ellenzi a leszállítást, sőt maga is több jövedelmet remél a kincstár javára a leszállításból s ennél fogva figyelmét fordít e kérdésre. A jelen költségvetésnél azonban — a nélkül, hogy az megszavaztatnék — már erre vonatkozólag intézkedni nem lehet, de a jövő évre reményli, hogy a tárgy előkészíthető lesz.

K é p e i n k h e z.

A szalonka-les. (146. lapon). A várva várt hosszúcsőrűek már lassankint megérkeznek, nem kis öröme mindazon vadásztársainknak, a kiknek vidékük a képünkön látható alkalmas helyhez hasonlókkal bővelkedik.

A kihívás (166. lapon). Az erdő királyának nagyszerű párbaját mutatja képünk. A fővad üzekekedési ideje nálunk okt. 15. után kezdődik; ekkor a himek végigjárva hetyet-völgyet, bizonyos helyütt megállapodnak és mély hangon rigyetnek, e hangra jelennek meg a suták, de igen gyakran az ellenfél is, mire azután a két him között gyakran halálos kimenetelű viadal történik.

HALÁSZAT ÉS HALTENYÉSZTÉS.

Javaslat halászatunk és haltenyésztésünk érdekében.

(Mutatvány a Tasner Dénes által irt és a magyar tudományos akadémia által dícsérettel másod helyen kitüntetett pályamunka-részből.)

(Folytatás).

Ha azonban ez aránytalanság indokait közelebbről szemügyre vesszük, azt találjuk, hogy a kifejlődött halaknak az ikratojásokhoz mért adott aránya (1 : 1000) még nagyon is kedvező.

Lássuk, miként lehet ez állítást igazolni.

Mindenekelőtt tény az, hogy a nőhalak nem rakják le minden tenyészképes ikratojásukat; ugyanis pontos észleletek bizonyítják, hogy az ikráshal nem találván alkalmas ivási helyet (mi pedig gyakran megtörténik), a helyett, hogy lerakná tojásait, inkább ikrafésztkében hagyja tönkretelni; továbbá, hogy nem minden lerakott ikratojás termékenyít meg a hím teje által, mert nem fektüsznek mindannyian egy ugyanazon síkban, a hímhal pedig tejét a vízbe öntvén, az árra bizza, hogy a tojások megtermékenyítését létrehozza. Ezen két körülmény által már nagy mértékben csökken a lerakott ikratojások száma; ehhez járul még, hogy a költés ideje alatt részint az éghajlati változások s egyéb időjárásbeli viszonyosságok, részint közvetlen elleneik által millió számra pusztítottatnak.

De nézzük, melyek az ikra közvetlen pusztítói?

A főképp más halak tojásaival táplálkozó menyhalak és csikok a víz fenekén nyugvó ikrát felkeresik és felfalják. A ponty s a fejerke az iszapban porhadó növényanyagért, rovarlárva- és kukaczkért turkálván, tömérdek halikrát elpusztít. A vízi bogarak (Dytisci és Hydrophili) és lárváik, a szitakötő (Libellula) s az agrionlárva, majd minden vízben élő rovarhernyó, a kis bolhakandicsok (Gammarus), a vizecizkányok (Sorex fodiens), a poczikok (Lemmus amphibius), minden gázló madár, a ludak, kacsák, hattyúk stb. roppant pusztításokat visznek véghez az ikratojásokban és kivált a vízi növényekre tapadó ikragomolyokban. Iváskor a nagy nőhalakat követő kis hímisztrángok nagy mohón támadják meg a lerakott ikrát és nagyrészt felfalják.

Az elsorolt állatokon kívül azonban még néhány növénytermék is veszedelmes lehet a halikrára nézve. Ilyen a penésznemű „Leptomitus clavatus,” melynek magja az ikratojás körül igen rövid idő alatt sugárként elágazó rostokat hajt, s annak tenyészképességét megrontja; ezen gomba annyival inkább veszedelmes, minthogy valamely ragadós betegség módjára néhány óra alatt egy tojásról az egész ikragomolyra szétterjed s azt egészen megsemmisíti. Ezenkívül még más rontó hatású mikroszkopikus növénykék is vannak, melyek a víz fenekén levő kövek ismert barnazöld nyálkás borítékát képezik; de ezek csak a fénynek kitett ikratojásokra rakodnak le.

Ezek a halikra természetes ellenségei, emésztői és megsemmisítői, ezek a halak túlszaporodása ellen természet szerint rendelt primitív törvények eszközei.

E természet-rendelte ellensúlyozó törvények korlátai között, melyek szerint a halak szaporasága mellett a fékező akadályok mindig ugyanazok maradnának, az évenként lerakott és megtermékenyített tojások s az egészen kifejlődött halaknak egymáshoz való aránya középszámításal állandó volna, és talán általános halmegfogyatkozásról soha sem kellene panaszkodnunk.

Lássuk most az általános halmegfogyatkozás természetellenes okait, melyek részben az európai civilizatio ál-

tal szükségképpen létrehozott tények és körülményekben, de részben az emberek tudatlanságában, rövidlátásában vagy csak a jelenre épített haszon és kedvtelés után vágyó önzésében gyökereznek.

1) A patakok és folyók, az erdőknek mindinkább terjedő kivágása által nyáron könnyebben kiszáradnak, télen pedig gyakran fenéig befagynak; ugyanazon oknál fogva a halak alkalmas ivó helyekben gyakran szűkölködnek, az előbb nyújtott menhelyek hiányzanak, s a növényevők az azelőtti többnyire fák alatt összegyűlt elegendő táplálékra nem találhatnak.

A folyók szabályozása által, a halivadék megkimélésére semminemű rendszabályok sem hozatván, egész halnemzedékek lőnek megsemmisítve; továbbá különféle vízi munkálatok következtében részint háborgattatnak a halak nyugalmukban, részint akadályoztatva vannak, főképp ivás idejékor, a folyók és patakok felsőbb vidékeire felvándorolni.

A gyárakból vízbe vezetett gázok és különféle folyadékok gyakran egész vidékek összes hallakóit kiirtják; ugyszintén egyéb, a vizek mellett fekvő iparüzések hulladécai gyakran megmérgezik a patakokat vagy folyókat, s nagyszámmal kiölik belőlök a halakat.

Ide csatolhatjuk még azt, hogy nagyobb folyamokban — mint hazánkban a Dunában s Tiszában valóban történik — a víz felszine a gőzösök kerekei által szüntelen zavartatván, a sekély partokon lerakott ikratojások a hullámoktól kivettetnek, vagy némely mélyebb helyeken is, a fenéken nyugvó tojások a felkavart iszapba fojtatnak.

2) De talán legnagyobb károkat okoz a halak közt az emberek önző haszonlesése vagy tudatlansága. Az orvhalászok ugyanis, nálunk talán a halászok is, a halászati törvények hiányos volta, nem szaporítása vagy teljes hiánya miatt, nem tekintve semmit, csak önző haszonlesésüket, vagy merő tudatlanságból vétkezvén, az egész eszterdön át kényök-kedvük szerint gazdálkodnak a halországban. Így nem tartatik meg a „zárt idő” vagyis az ivási idény; sőt épen ekkor, midőn a hal önfentartási ösztöne majdnem egészen megszűnik, s ezáltal könnyebben halászható, tömérdek halat fognak; nem gondolván meg, hogy hány millió ikra vesz kárba, s hogy ez éveken át ekként folytatvatván, hány millió hal létrejötté semmisítették meg már eleve az ember keze által.

Ehhez járul még a különféle eltiltandó és túlságos szűk koczkájú (szemű — Masche) hálók használata, az 1—3 hüvelyknyi kis halak fogása, mi által nemcsak a nemesebb halivadék semmisítették meg, hanem a kevésbbé értékes fajták nemzedékei is kipusztítottatnak, melyek pedig épen a becsesebb halaknak szolgálnak táplálékul. Hát még a különféle bódító csalétek, méz vagy egyéb a folyó vizét megmérgező szerek alkalmazása gyakran nemcsak a halakat s azok ivadékeit, hanem még a halaknak tápul szolgáló különféle kis vízi állatokat (bogarakat, kukaczkokat, stb.) is évekre kiirtja.

3) De nemcsak folyóvizeinkben csökken évről-évre a halak száma!

(Folytatása köv.)

— **A vadgesztenye halastavakban** etetésre igen alkalmas. E végre előnyös vadgesztenyét a tó köré ültetni. Ha az érett gyümölcs a vízbe esik, meglágyul és bizonyos foku erjedésbe jön, a halak igen szívesen eszik, kivált a pontyok, melyek ez eleségtől jól meghiznak. Ajánljuk felvidéki haltenyésztő gazdáink figyelmébe.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A párbaj szabályai.

(Vége.)

HETEDIK RÉSZ.

Kardviadal szúrással.

17. Ha sebesülés nélkül akarja egy tanú félbeszakasztani a viadalt, úgy kardjával adjon jelt az ellen tanúnak, melyre, ha az hasonlóan válaszolt, a vívás félbeszakasztatik.

18. A tanúk előre határozhatják meg a viadal első, vagy második sebesülés utáni megszüntetését. Itt a dolog fontossága és az emberi érzés legyen vezérök.

19. Ha a vívók egyike a szabályok ellen sebesült meg, vagy szúratott agyon, a tanúk a 4 r. 20. és 21. pontja szerint cselekedjenek.

Kardviadal szúrás nélkül (sans coup de pointe).

1. Ezen viadalnál, ha lehet, hegyetlen kardok használtassanak.

2. A viadalnál minden vívónak két tanú nélkülözhetlenül szükséges.

3. A tanúk, a lehetőségig egyenlő küzdhely választván, úgy rendezik el az álláspontokat, hogy a kardok érintkezzenek, ha a vívók rohanásbar vannak.

4. Mindenik használhat fedőkeztőt, ha ellenfele is olyanval van ellátva, vagy ha egygyel megkinálhatja őt. Ellenkező esetben a tanúk dolga az egészet elintézni.

5. A fegyverek egyenlők, minden különbségnélküliek, s a küzdők előtt ismeretlenek legyenek.

6. Sors által osztatnak el a helyek, s a tanúk barátaiikat elrendezik.

7. A sors határozza meg, hogy a vívók melyike választhat fegyvert.

8. A sorsválasztotta tanú elősorolja nekik a szabályokat, melyek legfontosbika az, hogy semmi esetben vagy ürügy alatt a kard hegyét ne használják, becsületök igényelvén ezt.

9. A tanúk felszólítják a vívókat ruháik leöltésére, mire ezek egész ágyékig meztelenre vetkőznek, bal nadrágtartójukat megtartván.

10. A tanúk a sors által választott vívónak átadják választás végett a fegyvereket. Erre a jelszóra figyelem ajánltatik.

11. A tanúk nem barátai, hanem az ellen jobb- és balfelére állnak, a jelt e szó „rajta“ adja.

12. E jelre egyedül vágással támadják meg egymást a küzdők, mert itt a szúrással való megtámadás valóban gyilkolás lenne, a küzdő a támadás e neme ellen magát óván. Egyébjiránt előnyomulni, jobbra s balra hajlongni stb., valamint mindennemű vágást tenni, — minthogy ez a szabályokkal megegyező — szabad, s csak a vívók közbenjárására hagyandó félbe.

Chappon Lajos.

NYOLCZADIK RÉSZ.

Alólírtak, tökéletesen meggyőződve, hogy a szerző célja korántsem a párviadalok szaporítása, hanem inkább azok számbani csökkentése, szabályozása és veszélyes nemeik kiirtása lévén: az e munkában előadott és megfejtett szabályokban tökéletesen megegyeznek.

KILENCZEDIK RÉSZ.

(C. L.) Szerző e részben hasznos fölvilágosításokat soroz elő, melyeket körülményesen fejteget. En belőlük e következő kivonatban a legfontosabbak közlésével foglalkozom.

A sérelemről.

A sérelem meghatározása igen terhes. — Némelyik gorombaságot szenved el, a nélkül, hogy rajta fennakadna, másik egyszerű ellenmondást is roszt néven vesz, egy harmadik udvariatságot súlyos sértésnek tart, a negyedik arezon üt, s még a fegyerválasztási jogot követeli, magát roppantul sértettnek lenni mondván. A sérelem érzés tárgya, s mindenik másképp érez, s így a legfontosabb a sérelem felosztása, s a gyalázó sérelem, s kiváltkép az ütés megkülönböztetése.

A párviadalról és kihívásról.

A párviadal vagy a sérelemért való elégtétel adásáért, vagy pedig annak megnyeréséért történik.

Ha a sérelem alaptalan, akkor a jogtalanság terhe nehezül ugyan az egyik félre; mindazonáltal csak egyedül ő lévén önmaga bírja, annak kiegyenlítésére életét teszi a mérlegbe.

A tanúk s kötelességeikről.

A tanúválasztásnál bátorságra, méginkább tapasztaltságra és leginkább becsületes, egyeneslelkűségre (moralité) kell figyelniük.

A tanú majdnem lelki atyja a vívónak; s ez mondja neki: „Ne szorgoskodjék e dolog elintézéséről, titkos okom vagy, hogy megverekedjem.“ Valamint ezt is: „Iparkodjék ön, ha lehetséges, e dolgot elintézni, nem akarok megvini, elégedett leendek, ha becsületesem mentül látandom.“

Ha a vívó nézetei a tanú becsületével meg nem egyeznek, úgy ez megegyezve azokat, tegye le tisztjét, soha a küzdő titkos gyengéit, melyeket ez reábizott, senki előtt nem nyilvánítván.

Igy a küzdő is, ha nézetei a tanúkival meg nem egyeznek, szivességüket megköszönve, más tanúkat választhat. A tanúk mindenkor a csend és békesség mellett fogjanak, a becsületet soha ne feledjék, s csupán csak azt tegyék, mit szivök sugall, s mit magokért hason esetben tétetni óhajtanának.

A tanúk soha meg ne engedjék, hogy az adós támadja meg a hitelezőt. Ez esetben más szint ölt, ha a hitelező beléje kapott.

A tanúk soha meg ne engedjék, hogy egy vívómeszter saját fegyverét használhassa, kivéven, ha ütéssel becsületenített meg.

Némelykor megengedhető, hogy a vívók magok tölthessék meg fegyverüket, a minek azonban a tanúk előtt kell végbemenni. De ez csak akkor történhetik meg, ha mindenik saját fegyverével él, idegen fegyvert a vívónak tölteni mindég tilos.

A vitórviadalnál jobb, ha a balkézzeled védeés megtiltatik, mert igen gyakran megtörténik, hogy a védeés helyett a kardvas ragadatik meg.

Ha vitakozás támadna a tanúk között, úgy legtanácsosabb egy tisztos férfit, péld. egy katonatisztet választani bíról.

A pisztolyviadal a legveszélyesebb, jobb húzott csüvéket nem használni, jóllehet, ez kizárólag nem mindig történik.

Ha a tanúk a távolság felett vitakozván, abba meg nem egyezhetnének, akkor a sors határozza; vagy pedig a különbözék (difference) feleztetik.

A helyosztásnál vigyázni kell, hogy a küzdők egyike a szél, nap vagy háttér által rövidséget ne szenvedjen.

A kivételes viadalnál egy töltött és egy üres pisztolyra a legszorosabban megkivántató, hogy mindketten egyszerre lőjjenek, mert némely hitvány gazfi így okoskodhatnék: „En pisztolyomat minden esetre előbb sütenem el, mert ha a töltött van nálam, ugy ellenemtől előbb szabadulok, ha pedig az üres, ugy élttem ellenfelem hatalmában leend, s mivel ez bátor és nemeslelkű, megkímélendő. Valószínűleg nem csalatkozik a gyáva. Ellenfele saját élte megtartásán örvendő, nagylelkűleg cselekedend, s a lége süti pisztolyát, e jó tettén örvendezni fog. Azonban ő egyebet nem cselekedett, mint egy alávaló gazembert, — ki a viadal minden előnyeit bitorolta, s kit neki keményen kellett volna megfenyítenie — ajándékozta meg életével. — Egy ily korcs ép így orgyilkolást követett volna el, s ez igazolja ezen szókat: „nyugodt lelkiismerettel és minden habozás nélkül löheti keresztül agyát.“ Ha tehát az előre lövő öl, úgy a tanúk őt, mint orgyilkost üldözhetik.

B. Orczy Béla, gr. Károlyi György, Karácsonyi Guido, b. Eötvös Dénes, herczeg Woroniccki, idősb gr. Forgács Antal, b. Laffert Antal, b. Balassa Antal.

— **A lóversenyek ezévi programja** már megjelent. A budapesti legközelebbi lóversenyek május 6-án, 8-án, 9-én lesznek, és az ősziak okt. 17-én és 19-én. Sopronban április 28-án s szept. 25., 26. és 27-én, Pozsonyban május 2-án és 3-án tartják a versenyeket. Kassán aligha lesz többé futtatás. Az első lóverseny az idén április 11-én lesz Prágában, az utolsó Budapesten október 19-én. — Együttal megemlítjük, hogy angol lapok jelenleg sokat foglalkoznak Kisbér testvérével, mely az idejéi Derbyre nevezve van. Angol sportlapok szerint a 265 ló közül, melyek a nevezetes futásra nevezettek, csakis négy érdemel figyelmet s ezek közt van Kisbér testvére, mely felülmúlja Baltazzi egykori híres lovát.

— **A pulyka mint költőgép.** Báró Villa-Secca a „Bl. f. Geflügel.“ című lapban nagyobb kiterjedésű baromfi-tenyésztésébe a mesterséges költő-gépek helyett, amelyek közül még teljesen praktikusnak egy sem bizonyult, élő-költő-gépül a pulykát ajánlja, a mely állat tapasztalatai szerint úgy a biztosságot, mint a nyugodtságot és kitartást illetőleg is őt teljesen kielégítette. — En, írja b. V. S. az idén (1879.) 10 pulyka alá egyenkint 27 tyuk- vagy 25 kacsatőjást rakva, mikor ezt kiköltötték, újra friss tojást téve alájuk, elértem a pulykáknak költésre használása által azt, hogy m. e. 500 tojást minden gond nélkül kikölttettem, és így saját tapasztalatom alapján a pulykákat költésre minden költő-gépnél, amelyek sok költségbe és kezelésük sok fáradságba kerül, jobban ajánlhatom.

— **Legujabb lélekvesztő** (sandolin). Ocskay László v. sellyei lakos jelenleg egy új szerkezetű és igen praktikus lélekvesztő összeállításán fáradozik, mely az eddigieknél sulyra nézve sokkal könnyebb, kezelése egyszerűbb és annál is inkább célszerűbb, mivel az egész vízi jármű szétszedhető. Sulya lesz 20 kilo, hosszúsága 1 és fél méter, szélessége egynegyed méter, víz- és légmentes s így az elmerülés lehetősége fenn nem forogván, a lélekvesztő kezelője teljes biztonságban érezheti magát.

— **Víziszony elleni szer.** Dr. Buisson franciaországi lyoni orvos írja, hogy 80-nál több egyént gyógyított e borzasztó baj ellen oly sikerrel, hogy valamennyi felgyógyult.

Gyógykezelt egyet — víziszonyban szenvedőt — s ez alkalommal a betegnek nyála a gyógykezelő orvos kezén levő sérüléssel érintkezett. Nem gondolt ez incidenssel, csak midőn már a düh félreismerhetlen jelei kezdtek mutatkozni. Abban a hiszemben, hogy nincs gyógyszer, mely rajta segíthetne, elhatározta magát, hogy véget vet életének. Rendelt magának gőzfürdőt azzal a célzattal, hogy majd ebben megfullad. Midőn a gőz 52° R-ra hágott, azon vette észre magát, hogy a víziszony eddig mutatkozó jelenségei mintegy varázsmódon eltűntek. Azóta e baj ellen kivétel nélkül üdvös eredménnyel a gőzfürdőt használta. Rendelvénye a következő: Ha dühös eb valakit megmart, ez utóbbi kénytelen 7 napon át ugynevezett „muszka gőzfürdőt“ 57—53° használni. Ez az ugynevezett prophylacticum. Ott, a hol a gőzfürdő helyben nincsen, azt otthon is legcélszerűbben lehet előállítani úgy, hogy egy dézsa vízbe beledobnak 3—4 izzó téglat. A beteg aztán a kifejlett gőzbe ül egy nádas székre s nagy takaró alatt egészen lefödve 15—20 percig nyugton marad. Ha a víziszony jelenségei már mutatkoznak, ez esetben sokszor egyetlen egy fürdő elégséges, a gőzt azonban igen gyorsan kell 57°-ra hevíteni, aztán pedig lassan-lassan egészen 63°-ra. Magától értetődik, hogy a beteg a gőzből azonnal jó meleg szobába zárandó, a hol teljes felgyógyulásig marad. A gőzfürdő alkalmazását a víziszony ellen egyébiránt dr. Buisson korát megelőzőleg már régen ismerték, s már máshol is igen kedvező eredménnyel használták. Ugy látszik azonban, hogy e dolog mégsem oly ismeretes, mint a hogy az megérdemli, s azért ajánljuk az illető szakkörök figyelmébe.

— **Harczias verebek.** Érdekes harcáról tesz említést egy német lap. Egy erdésznek nagy, szürke mókusa volt, mely szabadon futkosott a ház körül s az udvarra kített konyhaedényekből kiette az ételmaradékokat. Ezt azonban irigykedve szemlélgették a verebek. Valamelyik nap délelőtt, midőn a mókus javában falatozott, 15—20 veréb fülhasító zajjal támad rá, annyira vagdalkozva hegyes csőrökkel, hogy a mókus takaródót fujt s egy fa tetejére menekült. A verebek azonban oda is követtek s oly hősiiesen támadták meg, hogy a mókus csatavesztes gyanánt a fáról a házba volt kénytelen menekülni.

— **Érdekes távgyaloglás** volt a londoni Agricultural-Hallban a múlt héten. A fogadás az volt: ki tud hat nap alatt gyalogjában nagyobb távot meglépkedni. A hétfőtől szombat éjfélig tartott távgyaloglásban Brown, az angol champion lett győztes, ki 553 angol mértföldet járt meg a kitűzött idő alatt s e szerint Weston, amerikai híres távgyaloglónál három mértfölddel tett nagyobb utat ugyanannyi idő alatt s Brown érdemül legyen itt még megjegyezve, hogy viszonylag eléggé üde állapotban hagyta oda a pályát, úgy hogy még képes lett volna több napig folytatni a gyaloglást. E versenygyaloglásban Hazael volt a második, 480 mértföldet haladva meg.

Szerkesztői üzenetek.

Mélt. gróf Forgách L. és báró Bornemisza K. urnak érdekes közleményét köszönjük. Alkalmilag adni fogjuk. *N. J. urnak Bpsten.* Irányunkban többször tanúsított becses figyelme igen lekötő. Az utóbbi levelében irt, az ebtenyészésre vonatkozó dolgokat óhajtjuk szóval megvitatni. *T. Buda A. urnak* felvilágosító közleményeit helyes dolgoknak tartjuk és lapunkban fel fogjuk használni. *Lichtenberger K. urnak.* Az 1842-ben megjelent „Gyakorlott vadász stb.“ már nem kapható. A többi munka nagyobbára Eggenberger könyvkereskedésében (Budapest, barátok-tere) kapható. Valamennyi közül leginkább ajánljuk a „Vadászat mesterét“, e könyv Vajda János jeles írónk műve. *Hermann Kálmán főerdész és Kiss Horváth* urak szíves közleményeit hozni fogjuk.

Báró Mednyánszky Árpád és Egerszeghy Sándor,
kiadó-tulajdonosok.

Nyilttér.

Springer János örökösei
fegyvergyárosok és es. kir. kamarai szállítók
Bécs,

Raktár: Stock im Eisenplatz Nr. 5.
Gyár: Josefstadt, Josefgasse Nr. 10.

Koritz Antal és Társa

bank- és tőzsdéháza
Budapest, váci-utca 7.,
elvállal

tőzsdemegbízásokat

200 frt betéte mellett, 5000 frtig terjedő magyar vagy osztrák aranyjradékra és 400 frotot 25 drb részvényre.

A nálunk letétben hagyott értékek után az időszert bankkamatlábat számítjuk fel.

A nyereségek a lebonyolítás napján azonnal kifizetnek.

Minden e bankszakmába vágó dolgok a legcoulansabban teljesítetnek.

Tervezeteket ingyen és bérmentve küldünk

Koritz Antal és Társa

bank- és tőzsdéháza Budapest.

Képviselőségek Bécsben és Berlinben.

Eladó Choke-Bore!

Egy angol kettőscsövű hátultöltő s legújabb rendszerű **Choke-Bore** és egy előltöltő kettőscsövű széles vadászfegyver, melyek közül az első alig volt használva s az elérhető legkitünőbb lökésséggel bír, eladandó. Részletes értesítés adatik helyben, VIII. vas-utca 13. sz. I. emelet 18. ajtó, hová OB. jegy alatt a levelek intézendők.

Eladó

egy 14 3 markos sárga 7 éves kancza 220 ftért. — Eddig cserkészeteken volt hátas ló használva, melyre igen alkalmas, mert igen csendes és a lövésre megsem mozdul. Venni szándékozók a „Vadász-Újság“ szerkesztőségéhez forduljanak.

Bérbe adandó

egy 4 lóra való istálló és kocsiszin 3 kocsira, széna és zabpadlással együtt f. é. május 1-ére.

Budapest, VII. kerület Vesselényi utca 39. sz.

Br. Mednyánszky Árpád és Egerszeghy Sándor

„ORSZÁGOS KÖZPONTI HIRDETÉS-FELVÉTELI IRODÁJA“

Budapest V. főrdő-utca 4. sz.

ajánlkozik a lehető legmérsékeltőbb feltételek mellett hazai és külföldi legszolidabb földhitelintézeteknél, jelzálog kölcsönök gyors keresztülvitelére és a jelzálogi-kölcsönnel járó telekkönyvi ügyek lebonyolítására, minden készpénz előleg nélkül.

ÉRTESELTÉS
a husvői kiállításról!

A legdrágább
származású
magyar vadászokból
melyek és a husvői kiállításról!

HUSVÉTI TOJÁSOK

egész új kiállításnak 10 krtól 30 frtig remekül nagy vadászokból
Husvői husvői tojás-**tevételek** származású
Pompás meglepési tárgyak husvői öntözéshez,
részint kőből gyöngyű, vagy kővel díszített nagy vadászokból
Műszerekkel töltött fecskendő 6raltmezők 1 frt, Showl-tök 1 frt,
fecskendő ing-gombok 1,20, 1 frt, fecskendő ibolyák 40 krt.,
folyton tölthető fecskendő gyűrűk 50 krt., fecskendő tücsök 40 krt.,
az ismert jótéti fecskendő gyűrűk 30 krt., fecskendő tücsök 40 krt.,
fecskendő szivarok megőrző 35 krt., jó illatú fecskendő
fehér- és gyöngyvirág-csokrok 40 krtól 1,50-ig, ezek közt por-
ibolya- és gyöngyvirág-csokrok 40 krtól 1,50-ig, ezek közt por-
fecskendő rózák 75 krt., 1 frt, fecskendő kis alak 1—2 frtig.
Leghíresebb **Husvői tojások** és **kiállításról!** különleges tojások,
melyek husvői kiállításra csak a vevo nemetűlt meg. Kaphatók
Budapestben, Donatya-utca 1.
és **Francia nagyrakodók**
1884. márczius 10-én.

Váci körut

27. sz. a.

A „Páris városához“

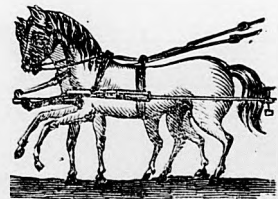
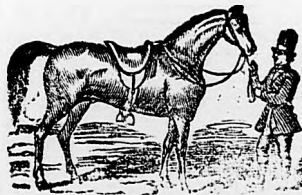
czimzett szálloda
mellett.

STEIN MANÓ

polgári és katonai szijgyártó és nyerges mester

a szerb fejedelem Ő Fenségének udvari szállítója.

A nagyérdemű közönségnek ajánlja nyergek, kantárok, vadászati-
és lószerszámok, valamint minden e szakmába vágó eszközök bótartalmu
raktárát.

Megrendelések és javítások leggyorsabban eszközöltetnek.

GAZDASÁGI MÉRNÖK

MEZŐGAZDASÁG, VÍZHASZNOSÍTÁS, IPAR ÉS FORGALOM

KÖRÉBŐL.

Szerkeszti és kiadja Gonda Béla műegyetemi m. tanár.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára: Egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.
Előfizetéseket ez év elejétől még mindig elfogad a kiadóhivatal
Budapest, üllői út 24. sz.

A GAZDASÁGI MÉRNÖK czélja a mezőgazdaság és vízhasznosítás, s az ezzel kapcsolatos ipar és forgalom, szóval általában az ország gazdasági érdekeinek az előmozdítása. Ennek megfelelőleg rendszeren közli *vezérczikkeket* a felmerülő gazdasági s ezzel kapcsolatos *technikai* és *ipari* kérdésekről; *ismeretterjesztő közleményeket* a *mezőgazdaság, vízhasznosítás, gazdasági és építési ipar* stb. köréből, képekkel illusztrálva; rendes *üzleti tudósítást* hazánk és a külföld nevezetesebb *gabona- és terménypiaczairól*; mindennemű *építkezésre* és *szállításra* vonatkozó árlejtési és pályázati, nemkülönben *birtokeladási* és *haszonbérleti hirdetményt* s azok eredményét; *közérdekű hazai és külföldi híreket* stb. —

➡ **Mutatványszám ingyen!** ➡

Mindennemű

vad és más bőrt

nevezetesen:

róka, nyest, görény, borz, vidra, nyúl, házinyúl, őz-szarvas, kecske, farkas, békány, birka és borjú bőrt stb. a legmagasabb áron vásárol

KÖLNER D.

bőr és szőrnemű-árak kereskedése Lipcse (Leipzig) Brühl 54.

Küldemények posta útján *bérmertve* kéretnek küldetni, melyért az összeg posta fordultával *bérmertve* küldetik meg. Felvilágosítások készséggel nyújthatnak.

A magyar-francia biztosító-társaság,
melynek

➡ **20 millió frankot, azaz 8 millió arany forintot** ➡

tevé alaptőkéjéből részvényesei által mindjárt kezdetben

➡ **10 millió frank, azaz 4 millió arany forint** ➡

készpenzben befizettetett s részint magyar állami értékpapirokban, részint a főváros első rendű pénzügyintézetinél helyeztetett el, — mind igazgatósági székhelyen Budapesten, mind az ország különböző pontjain állított vezér- és főügynökségei által már megkezdé működését és

biztosít

- tűzvész és robbanás által okozott károk ellen ingó és ingatlan tárgyakat;
- jégkár ellen minden mezőgazdasági terményt;
- szállítmányi károk ellen, szárazon vagy vizen szállított javakat;
- az ember életére, minden ismert módozat szerint.

11—12—8

A társaság rendkívüli nagyságu alaptőkéje, melyet működésének mindjárt kezdetén a biztosító közönségnek garanciaképpen nyújt, kezeség arra nézve, hogy általa az előforduló károk a leggyorsabban és méltányosabban fognak rendeztetni és kifizettetni. Más részről a társaság az iránta már is minden oldalról nyilvánuló bizalmat, valamint eddig tanúsított rokonszenvet az által is fogja igazolni, hogy díj-számításainál a közönséget mindazon kedvezményekben részesíteti, melyeket egy solid alapon működő társaság biztosító feleinek nyújtani képes.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók s minden irányban bővebb felvilágítások nyerhetők ugy az igazgatósági központon (Budapest, IV. ker. Városháztér 1. szám) mint a vezér- és főügynökségeknél s az ország nevezetesebb helyein már felállított kerületi ügynökségeknél.
Budapesten, 1880. január hó 10-én.

Az igazgatóság.

Wilckens F. C. és fia könyvnyomdája Budapesten, koronaherceg-utca 3. sz.

Magyar és külföldi nevelőnőket ajánl és francia játszótársak hozatását gyorsan eszközöli:

HENTALLER BATTÁ SZILÁRDA,

Budapest, ősz-utca 22. sz. I. emelet.

KIRNER JÓZSEF,

cs. kir. udvari puska-műves

BUDAPESTEN.

Raktára IV. Szervita-tér, gyára VII. Király-u. 67.

ajánlja mindennemű vadász-fegyvereit.

Lefauchaux vadász-fegyverek, sodrony- vagy damask-esővekekkel: 30 frttól 70 frtig.

Lancaster vadász-fegyverek, sodrony- vagy damask-esővekekkel, 40 frttól 110 frtig.

Mindennemű Lancaster vadász-fegyverek, saját gyártmánya, díszes vöcséssel, vagy angol modoru kiállításal, Choke-Bore amerikai furásu esővekekkel, Express-Rifle kétesövű golyós fegyverek, melyek golyóröpte 200 lépésig tökéletes vízszintes. Egyesövű golyós fegyverek, czéllő-pisztolyok.

Flobert szoba-pisztolyok 12 ft — krtól 17 ft — krig.

Flobert szoba-fegyverek 13 " — " 25 " — "

Lancaster töltények 16 öblűek

barnák 1 " 60 " — " — "

Lancaster töltények 12 öblűek

barnák 1 " 80 " — " — "

Eley-féle angol Lancaster töltények 16 öblűek 2 " 20 " 3 " 20 "

Eley-féle angol Lancaster töltények 12 öblűek 2 " 50 " 3 " 50 "

Lefauchaux töltények 16 öblűek, 1 frt 40, 2 kr.

1 frt 20 kr, 3 frt.

Lefauchaux töltények 12 öblűek, 1 frt 80 kr. 2

frt 60 kr. 3 frt 50 kr.

Bogardus-féle üveggömb-dobó gépek, 20 frt, 100

pehelylyel töltött üveggömb 5 frt.

Mindennemű forgony-pisztolyok 5 frttól 49 frtig.

Raktára Bécsben:

SEENGER FERENCZ X. urnál

I. Seiler-gasse 4.